

NHỮNG BƯỚC TIẾN MỚI VỀ CẢI CÁCH HÀNH CHÍNH CỦA NGÀNH TÀI CHÍNH

TS. TRẦN QUÂN - Chánh Văn phòng Bộ Tài chính *

Đẩy mạnh cải cách hành chính trong lĩnh vực tài chính - ngân sách, tạo thuận lợi cho người dân và doanh nghiệp là một trong những nhiệm vụ trọng tâm được Bộ Tài chính quyết liệt triển khai trong thời gian qua. Công tác cải cách hành chính trong lĩnh vực tài chính - ngân sách năm 2018 đạt được những bước tiến lớn, góp phần tích cực trong cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, được xã hội và cộng đồng doanh nghiệp ghi nhận, đánh giá cao.

Từ khóa: Cải cách hành chính, doanh nghiệp, tài chính - ngân sách, môi trường đầu tư kinh doanh

NEW ADVANCEMENTS IN ADMINISTRATION REFORM OF THE FINANCIAL SECTOR

Tran Quan Ph.D. - Chief of the Ministry Office, Ministry of Finance

Enhancing administration reform in finance and budget to facilitate citizens and businesses has been implemented intensively by the Ministry of Finance. Therefore, the administration reform in financial and budgetary sector has been experiencing advancements contributed greatly to the improvement of business environment, competitive capacity which was appreciated by the businesses and society.

Keywords: Administration reform, business, finance – budget, business environment

Ngày nhận bài: 9/12/2018

Ngày hoàn thiện biên tập: 4/1/2019

Ngày duyệt đăng: 10/1/2019

Nhiều cách làm sáng tạo trong cải cách thể chế

Thời gian qua, công tác cải cách thể chế của Bộ Tài chính luôn gắn với công tác xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật tài chính, hệ thống pháp luật tài chính dần được kiện toàn với số lượng lớn các văn bản quy phạm pháp luật được sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới.

Với nhiều cách làm sáng tạo (một luật sửa nhiều nghị định, một nghị định sửa nhiều nghị định và một thông tư sửa nhiều thông tư), nhiều cơ chế chính sách được Bộ Tài chính chủ trì soạn thảo đã tác động mạnh mẽ, tháo gỡ khó khăn cho sản xuất, cải thiện

môi trường kinh doanh và tạo cơ sở pháp lý để đơn giản hoá thủ tục hành chính (TTHC), cắt giảm điều kiện kinh doanh, hiện đại hoá quản lý. Qua đó, từng bước chuyển đổi phương thức quản lý từ tiền kiểm sang hậu kiểm, cũng như minh bạch thông tin, quy trình, thủ tục để triển khai thực hiện. Đơn giản hóa, cải cách TTHC giai đoạn từ 2015 - 2018 của ngành Tài chính đã đạt được nhiều kết quả quan trọng, cụ thể như sau:

Năm 2015, Bộ Tài chính đã trình Quốc hội, Ủy ban Thường vụ (UBTV) Quốc hội thông qua: Luật Ngân sách nhà nước (sửa đổi); Luật Phí, lệ phí; Luật Kế toán (sửa đổi) và Nghị quyết của UBTV Quốc hội số 888a/2015/UBTVQH13 ngày 10/3/2015 sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 1269/NQ-UBTVQH11 về Biểu thuế bảo vệ môi trường.

Năm 2016, Bộ Tài chính đã trình Chính phủ 68 đề án; trong đó, có 41 đề án đã được ký ban hành/hoàn thành. Nội dung tập trung vào một số lĩnh vực trọng tâm, có ảnh hưởng lớn tới người dân và doanh nghiệp như: Trình Quốc hội ban hành Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu; Trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ ban hành 03 Nghị định (Nghị định số 45/2016/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 127/2013/NĐ-CP ngày 15/10/2013 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực hải quan; Nghị định số 68/2016/NĐ-CP quy định về điều kiện kinh doanh hàng miễn thuế, kho bãi, địa điểm làm thủ tục hải quan, tập kết, kiểm tra, giám sát hải quan; Nghị định số 134/2016/NĐ-CP quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu)... Trình Quốc hội ban hành Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Thuế giá trị gia tăng, Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt

và Luật Quản lý thuế; Nghị quyết sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị quyết số 55/2010/NQ-QH12 về miễn, giảm thuế sử dụng đất nông nghiệp; chủ trì soạn thảo trình Quốc hội thông qua Luật Quản lý sử dụng tài sản công, Luật Quản lý nợ công.

Trong năm 2018, Bộ Tài chính đã trình Quốc hội cho ý kiến đối với dự án Luật Quản lý thuế (sửa đổi); trình UBTV Quốc hội ban hành 02 nghị quyết; trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ 48 đề án (gồm: 01 nghị quyết, 25 nghị định, 10 quyết định của Thủ tướng Chính phủ và 12 đề án khác); ban hành 130 thông tư.

Ngoài ra, việc đẩy mạnh cải cách TTHC, tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp (DN), cải thiện môi trường kinh doanh cũng luôn được Bộ Tài chính chú trọng thực hiện. Công tác xây dựng, ban hành các văn bản quy phạm pháp luật lĩnh vực tài chính – ngân sách cũng được Bộ Tài chính thực hiện đúng trình tự, thủ tục theo quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật; Công tác kiểm tra, xử lý văn bản quy phạm pháp luật được thực hiện kịp thời ngay sau khi văn bản được ký ban hành. Công tác thanh tra, kiểm tra được Bộ Tài chính chỉ đạo sát sao. Nội dung thanh tra, kiểm tra bảo đảm sát với nhiệm vụ và yêu cầu công tác quản lý nhà nước. Bộ Tài chính thường xuyên cập nhật thông tin về tình hình, kết quả ban hành văn bản quy phạm pháp luật mới, tổ chức viết bài, đưa tin về các chính sách pháp luật mới của ngành Tài chính để phổ biến và định hướng dư luận.

Những bước chuyển mạnh mẽ

Triển khai các nhiệm vụ về cải cách hành chính tại Nghị quyết số 30c/NQ-CP ngày 08/11/2011 của Chính phủ ban hành Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2011-2020; Chỉ thị số 07/CT-TTg ngày 22/5/2013 của Thủ tướng Chính phủ về việc đẩy mạnh thực hiện Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2011-2020, Quyết định số 225/QĐ-TTg ngày 04/02/2016 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Kế hoạch cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2016-2020... Bộ Tài chính đã ban hành các chương trình, kế hoạch phân công nhiệm vụ cụ thể gắn với trách nhiệm của người đứng đầu các đơn vị thuộc Bộ; hướng dẫn các đơn vị tổ chức triển khai công tác cải cách hành chính một cách đồng bộ và toàn diện trên các lĩnh vực tài chính.

Là bộ quản lý nhiều lĩnh vực, ảnh hưởng tới nhiều mặt đời sống xã hội, nên sức ép đặt ra đối với công tác cải cách hành chính ngành Tài chính là rất

lớn. Vì vậy, việc thực hiện đồng bộ các giải pháp cải cách hành chính (như: Cải cách thể chế, TTHC, đổi mới quy trình quản lý, đổi mới công tác cán bộ, hiện đại hóa nền hành chính...) luôn được Bộ Tài chính chú trọng, đáp ứng yêu cầu hội nhập và tiêu chuẩn quốc tế. Nhìn chung, công tác cải cách hành chính của ngành Tài chính trong những năm qua liên tục có những bước tiến quan trọng và đạt được nhiều kết quả ấn tượng, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội.

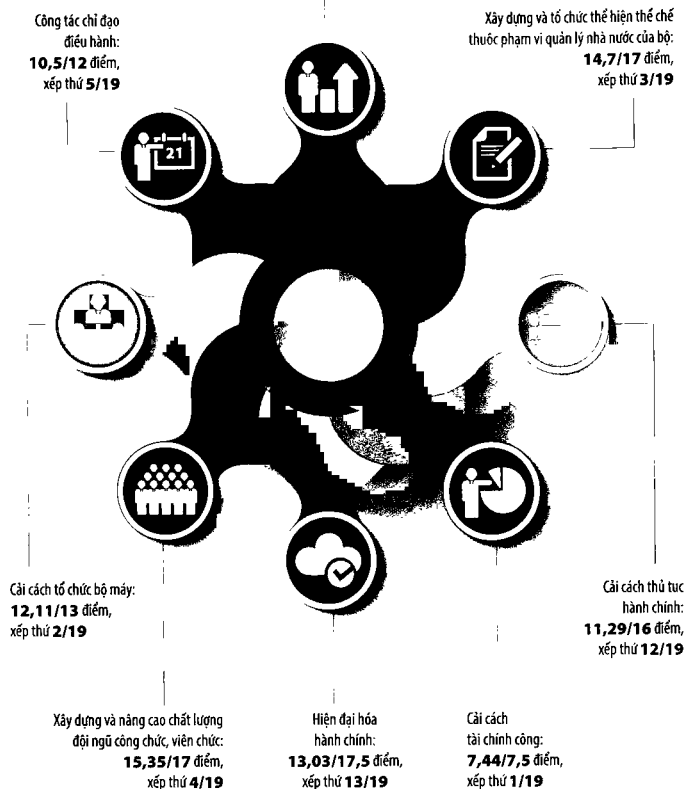
Bộ Tài chính luôn chủ động trong triển khai thực hiện Nghị quyết số 19/2016/NQ-CP và Nghị quyết số 35/NQ-CP của Chính phủ, góp phần tạo thuận lợi cho DN, cải thiện môi trường kinh doanh và nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia.

Trong lĩnh vực Thuế, Bộ Tài chính đã hoàn thành kế hoạch đơn giản hóa TTHC, tiếp tục tăng cường kê khai thuế qua mạng với số DN đăng ký kê khai qua mạng đạt hơn 99,7% số DN đang hoạt động; mở rộng triển khai dịch vụ nộp thuế điện tử trên phạm vi toàn quốc. Đối với lĩnh vực Hải quan, Bộ Tài chính đã thực hiện thủ tục hải quan điện tử đối với 34/34 Cục Hải quan các tỉnh; hoàn thành triển khai hải quan điện tử tự động qua Hệ thống Thông quan hàng hóa tự động (VNACCS/VCIS) tại các Cục Hải quan trên phạm vi toàn quốc. Thống kê đến ngày 31/12/2018, đã có 68 TTHC của 12 bộ, ngành kết nối Cơ chế một cửa quốc gia, xử lý hơn 1,8 triệu hồ sơ của 26.000 DN. Với vai trò là Cơ quan thường trực triển khai Cơ chế một cửa quốc gia, Cơ chế một cửa ASEAN, Tổng cục Hải quan đã phối hợp chặt chẽ với các bộ, ngành nỗ lực triển khai các nội dung theo đúng kế hoạch, lộ trình đặt ra. Thời gian qua, Bộ Tài chính còn đẩy mạnh triển khai hiệu quả các dịch vụ công trực tuyến, hệ thống thuế điện tử, hải quan điện tử, hệ thống quản lý hải quan tự động tại cảng biển, hệ thống một cửa quốc gia hải quan ASEAN... giúp ngành Tài chính từng bước hình thành nền tảng của Chính phủ điện tử và hướng tới xây dựng Chính phủ số phù hợp với định hướng chuyển đổi số theo chỉ đạo của Chính phủ.

Theo kết quả công bố xếp hạng chỉ số cải cách hành chính (chỉ số Par Index), Bộ Tài chính tiếp tục nằm trong top 3 nhóm 19 bộ, ngành về cải cách hành chính. 2018 là năm thứ 6 liên tiếp Bộ Tài chính đứng đầu về ứng dụng công nghệ thông tin trong các bộ, ngành (Bảng xếp hạng Việt Nam ICT-index 2018). Đây là kết quả của cả một quá trình tổ chức triển khai ứng dụng công nghệ thông tin chủ động và quyết liệt của toàn ngành Tài chính nhằm tiếp cận nhanh nhất với cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ 4...

**KẾT QUẢ CHỈ SỐ CẢI CÁCH HÀNH CHÍNH (PAR INDEX)
NĂM 2017 CỦA BỘ TÀI CHÍNH**

Xếp thứ **3/19** bộ, cơ quan ngang bộ, đạt **84,42/100** điểm -
Là chỉ số cải cách hành chính năm 2017 (Par Index 2017) của Bộ Tài chính.
Trong đó, các chỉ số thành phần cụ thể như sau:

Nguồn: Kết quả xếp hạng Par Index 2018

Bên cạnh công tác cải cách TTHC, thực hiện các Nghị quyết của Đảng, ngành Tài chính đặc biệt chú trọng đến việc tinh giản biên chế, sắp xếp lại đầu mối theo hướng tinh gọn hiệu quả. Theo quy định tại Nghị định số 87/2017/NĐ-CP ngày 26/7/2017 của Chính phủ về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Tài chính, ngoài 20 vụ, cục chuyên môn và 09 đơn vị sự nghiệp, tại Bộ Tài chính hiện có 05 Tổng cục và tương đương trực thuộc (trong đó hiện có 04 Tổng cục được tổ chức theo ngành dọc từ Trung ương đến địa phương), 183 Cục địa phương, hơn 1.700 chi cục và tương đương, hơn 5.700 tổ (đội) thuộc chi cục và tương đương.

Triển khai Kết luận số 64-KL/TW ngày 28/5/2013 của Hội nghị Trung ương 7 (khóa XI) một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, hoàn thiện hệ thống chính trị từ Trung ương đến cơ sở, Ban Cán sự Đảng, Lãnh đạo Bộ Tài chính đã quan tâm, chỉ đạo, quán triệt và tổ chức thực hiện một số giải pháp đổi mới, sắp xếp bộ máy của Bộ Tài chính theo hướng tinh gọn, hiệu quả. Theo đó, từ đầu năm 2013 đến tháng 10/2018, Bộ Tài chính đã cắt giảm khoảng 3.000 đầu mối các đơn vị từ cấp Trung ương đến

cấp tổ (đội) tại địa phương (trong đó giảm 180 đầu mối cấp phòng và tương đương; khoảng 2.800 đầu mối cấp tổ (đội) tại địa phương). Như vậy, số các đơn vị sự nghiệp công lập thuộc và trực thuộc Bộ Tài chính đã giảm từ 35 đơn vị (cuối năm 2016) xuống còn 28 đơn vị do đã tổ chức lại, giải thể, dừng hoạt động.

Triển khai Nghị quyết Hội nghị Trung ương 6 (khóa XII), Bộ Tài chính đã thực hiện kiện toàn, sắp xếp các đơn vị của ngành theo hướng tinh gọn, quản lý đa ngành, đa lĩnh vực, giảm cấp trung gian, thống nhất nguyên tắc một việc chỉ giao cho một đơn vị thực hiện. Theo đó, Bộ Tài chính đã thực hiện cắt giảm 53 chi cục và tương đương thuộc cục địa phương, trong đó: giải thể 01 chi cục hải quan, hợp nhất, sáp nhập 10 chi cục Dự trữ nhà nước thành 05 chi cục, giải thể 43 phòng giao dịch trực thuộc KBNN các tỉnh, hợp nhất 07 chi cục thuế thành 03 chi cục thuế khu vực; Cắt giảm 357 tổ (đội) và tương đương thuộc chi cục thuộc cục địa phương; Tiếp tục thực hiện sắp xếp, sáp nhập các chi cục thuế để tổ chức hoạt động theo khu vực, đảm bảo đến năm 2020 giảm còn 420 chi cục thuế; Tổ chức lại các đơn vị cấp phòng thuộc cục thuế địa phương. Theo quy định tại Quyết định số 41/2018/QĐ-TTg ngày 25/9/2018 của Thủ tướng Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Tổng cục Thuế trực thuộc Bộ Tài chính, Bộ Tài chính đã hợp nhất 7 chi cục thuế huyện thành 03 chi cục thuế khu vực thuộc Cục thuế tỉnh Quảng Ninh, qua đó kiện toàn bộ máy, sắp xếp giảm 04 chi cục thuế và 19 đội thuế; Trong tháng 10/2018, Tổng cục Thuế tiếp tục thực hiện hợp nhất chi cục thuế khu vực tại các tỉnh Hải Dương, Yên Bái, Quảng Ngãi, Lâm Đồng và Cà Mau.

Thời gian tới, tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 08/NQ-CP ngày 24/01/2018 của Chính phủ về chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW, trong đó có nhiệm vụ xây dựng Đề án sắp xếp, tổ chức lại các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng của Bộ Tài chính theo hướng sáp nhập 05 cơ sở đào tạo, bồi dưỡng thuộc Tổng cục vào Trường Bồi dưỡng cán bộ Tài chính trực thuộc Bộ Tài chính. Trước mắt, trong giai đoạn 2018- 2020, sẽ thực hiện sắp xếp, sáp nhập từ 02-03 đơn vị, đến năm 2021 sẽ tiếp tục sắp xếp, sáp nhập các cơ sở còn lại.

**Tiếp tục đẩy mạnh cải cách hành chính
đáp ứng yêu cầu hội nhập**

Những nỗ lực cải cách hành chính của Bộ Tài chính đã góp phần tác động tích cực đến việc cải

KẾT QUẢ CẢI CÁCH THỦ TỤC HÀNH CHÍNH CỦA NGÀNH TÀI CHÍNH NĂM 2018

Cải cách thủ tục hành chính ngành Tài chính:

- Cắt giảm 92 điều kiện, đơn giản hóa 98 điều kiện kinh doanh
- Bãi bỏ 18 trong tổng số 166 thủ tục hành chính cần rà soát bãi bỏ
- Đơn giản hoá 111 trong tổng số 139 thủ tục hành chính cần rà soát đơn giản hóa

Lĩnh vực Thuế:

- Duy trì hệ thống khai thuế qua mạng cho gần 100% số doanh nghiệp đang hoạt động
- Cung cấp dịch vụ nộp thuế qua mạng cho hơn 98% doanh nghiệp

Lĩnh vực Kho bạc Nhà nước:

- Có 3.25 đơn vị sử dụng NSNN tham gia dịch vụ công trực tuyến với số lượng hồ sơ trực tuyến KBNN đã giải quyết là 61.050 hồ sơ
- KBNN đã cung cấp 8/12 TTHC qua dịch vụ công trực tuyến mức độ 4

Lĩnh vực Hải quan:

- Dịch vụ công trực tuyến cơ quan Hải quan đạt tối thiểu mức độ 3 là 173/183 thủ tục hành chính
- 12/14 bộ, ngành tham gia kết nối với 145/284 thủ tục hành chính được thực hiện qua cơ chế một cửa quốc gia, cơ chế một cửa ASEAN

Nguồn: Tạp chí Tài chính tổng hợp

thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, được xã hội, cộng đồng doanh nghiệp, nhà đầu tư trong và ngoài nước ghi nhận và đánh giá cao.

Tiếp nối những kết quả đã đạt được Bộ Tài chính sẽ tiếp tục đẩy mạnh triển khai công tác cải cách hành chính, đáp ứng yêu cầu hội nhập, phấn đấu các chỉ số cải cách đạt chuẩn xếp hạng các nước ASEAN 4 và hướng tới tiêu chuẩn của các nước Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế, cụ thể tập trung vào một số giải pháp trọng tâm sau:

Một là, tăng cường công tác chỉ đạo, nâng cao trách nhiệm người đứng đầu; Phát huy tính sáng tạo, nâng cao chất lượng công tác xây dựng văn bản quy phạm pháp luật; Cải cách TTHC, lấy người dân, doanh nghiệp làm trung tâm; Xây dựng bộ máy hành chính tinh gọn hiệu lực, hiệu quả; Xây dựng đội ngũ công chức, viên chức ngành tài chính đủ phẩm chất, năng lực, uy tín ngang tầm nhiệm vụ; Chủ động triển khai, tiếp tục đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin đáp ứng yêu cầu của cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0.

Hai là, tiếp tục đổi mới, sắp xếp lại tổ chức bộ máy của Bộ Tài chính để phù hợp, đáp ứng yêu cầu thực thi nhiệm vụ.

Ba là, từng bước đầu tư trang bị, nâng cấp hiện đại hóa trang thiết bị ứng dụng công nghệ thông

tin trong ngành Tài chính để đáp ứng yêu cầu đổi mới, hiện đại hóa trong giải quyết TTHC và quản lý nội ngành.

Bốn là, triển khai quyết liệt công tác cải cách TTHC, cắt giảm điều kiện kinh doanh, giảm thời gian thực hiện và chi phí tuân thủ, tạo thuận lợi cho người dân và doanh nghiệp góp phần cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia; các chỉ số nộp thuế, chỉ số giao dịch thương mại qua biên giới cải thiện được thứ bậc xếp hạng.

Năm là, tiếp tục đẩy mạnh cải cách công tác tài chính công, thực hiện huy động và phân bổ, sử dụng các nguồn lực tài chính, an ninh tài chính được đảm bảo.

Tài liệu tham khảo:

1. Nghị quyết số 55/2010/NQ-QH12 về miễn, giảm thuế sử dụng đất nông nghiệp;
2. Nghị quyết số 08/NQ-CP ngày 24/01/2018 của Chính phủ về chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW;
3. Nghị quyết số 888a/2015/UBTVQH13 ngày 10/3/2015 của UBTVQH sửa đổi, bổ sung Nghị quyết số 1269/NQ-UBTVQH11 về biểu thuế bảo vệ môi trường;
4. Nghị định số 45/2016/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 127/2013/NĐ-CP ngày 15/10/2013 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính và cưỡng chế thi hành quyết định hành chính trong lĩnh vực hải quan;
5. Nghị định số 68/2016/NĐ-CP quy định về điều kiện kinh doanh hàng miễn thuế, kho bãi, địa điểm làm thủ tục hải quan, tập kết, kiểm tra, giám sát hải quan.